

Gün Döndü

Toplumsal Şiddet ve Silahsızlanma Atölyesi

Yeşiller-İstanbul gurubu Toplumda Şiddet ve Silahsızlanma konusunda bir atölye çalışması düzenledi. 27 Şubat 2005 Pazar günü Mıhrimah Sultan Cafe'de yapılan etkinlikte siyasal şiddet, cinsel şiddet, ekonomik açıdan şiddet ve şiddetin dinamikleri ve bireysel silahsızlanma konularında tartışma grupları oluşturuldu. Siyasal şiddet grubunda Bilgi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Yard. Doç.Dr. Ferhat Kentel, cinsel şiddet grubunda Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi Genel Sekreteri Nazım Serin, ekonomik açıdan şiddet grubunda Galatasaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Haluk Levent ve şiddetin dinamikleri ve bireysel silahlanma grubunda Umut Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi Psikiyatri Uzmanı Dr. Ayhan Akçan sunum yaptılar. Cinsel şiddet ve ekonomik açıdan şiddet gruplarının sunumları aşağıda.

CİNSEL ŞİDDET

NEDİR

Cinsel şiddet bir bireyin istemi dışında güç uygulanan cinsel içerikli tüm davranışlardır.

TÜRLERİ

Cinsel şiddet fiziksel, sözel, duygusal tüm şiddet türlerini kapsar.

KAYNAKLARI

Cinsel şiddet ailede, eğitim kurumlarında, işyerinde, sanal ortamda... her yerde yaşanabilmektedir. Bunun önemli nedenleri cinsel şiddete zemin hazırlayan değerler, cinsiyetçi değerler (heteroseksist değerler), normale ilişkin atfılar, cinsler arasındaki algısal ve iletişim farklılıkları vb...

HEDEF KİTLE

Cinsel şiddete en çok maruz kalan gruplar eşcinseller, kadınlar, çocuklar ve engellilerdir. Cinsel şiddet sanılanın aksine yabancıardan çok yakın çevremizdeki insanlardan kaynaklanmaktadır. Cinsel şiddete uğrayan bireyler her zaman bunun farkında olmayabilir. Özellikle çocuklar bu gruba girmektedir. Bu durumlar saldırganın manipülasyonu ile gerçekleşebilir. Cinsel şiddete uğrayan mağdurların en sık karşılaştığı psikolojik sonuç travmadır. Bu tür durumlarda çaresizlik, korku, tikslenme, yalnızlık, kabus, anının sık sık hatırlanması gibi sonuçları vardır. Ayrıca başka ruhsal bozukluklara da yol açabilir örneğin; depresyon, panik atak gibi.

ÖNLEM İÇİN

Cinsel şiddeti destekleyen ve yaygınlaşmasını sağlayan toplumsal değerlere karşı bilinçlendirme yapılmalıdır. Bunun için kitle iletişim araçları medya gibi pek çok kaynaktan yararlanılabilir. Mağdur kişilerin desteklenmesi ve rehabilitasyonlarına yönelik her tür düzenleme ve kurumsal olanak sağlanmalıdır. Hukuk sistemi ve eğitim sistemi gibi kurumlarda cinsel şiddeti destekleyen veya teşvik eden unsurlar ayıklanmalıdır. Cinsel şiddete uğrayan kişilerin hukuksal haklarını bilmeleri sağlanmalı ve koruma yöntemleri konusunda bilinçlendirilmelidir.

SONUÇ OLARAK

Genel olarak şiddet, özel olarak cinsel şiddet bir sorundur. Bizler şiddetin insanda doğal olarak bulunduğunu düşünmüyoruz. Bu nedenle üzerinde çalışılrsa bu sorunun toplumdaki bertaraf edilebileceğini düşünmüyoruz. Mağdurların suçlu görülmesine ilişkin her türlü düşünce ve girişimi reddediyoruz.

EKONOMİK AÇIDAN ŞİDDET

Yoksulluk, toplum tarafından bireye uygulanan en çıplak ve dolaysız şiddettir. Çünkü yoksul, temel insan hakkı sayılması gereken beslenme, eğitim, sağlık ve konut hakları bakımından toplum tarafından dışlanmış insandır. Bu dışlanma yani maduniyet hali insanın kendini gerçekleştirmesine kuşaklar boyunca engelleyen bir nitelik taşır. Bu durum bireyin yeteneksiz olmasının sonucu değil, doğrudan doğruya içinde bulunduğumuz toplumsal ilişkilerin sonucudur. Bu toplumsal ilişkileri belirleyen temel nitelik çalışma kavramına dayanır. Çalışma kapitalizmle birlikte bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır ve hayatta kalmanın tek yolu olarak bireye dayatılmaktadır. Çalışma hayatı, gerek içerdığı ilişkiler sistemi gerek hayatın önemli bir bölümünü kapsayan niteliği dolayısıyla kişisel gelişiminin önündeki en büyük engeldir. Bir kurum olarak emek piyasası görünürde özgür mübadele ilişkisi barındırmaktadır. Ancak emeğin bir meta haline dönüşmesi, eşitsiz mübadeleliğin ortaya çıkmasına ve artideğer üretimine dayalı bir sömürü mekanizmasının oluşmasına neden olur.

Öte yandan günümüz toplumunda iktisadi temele dayalı olmakla birlikte esas olarak sosyolojik düzlemde ifadesini bulan, ırka dayalı, cinsiyete dayalı vb. gibi çeşitli ayrımcılıklar da bulunmaktadır. Bunları da, aile gibi çeşitli toplumsal kurumlar aracılığıyla bireye, salt "farklı" olmasından (kadın olmak, eşcinsel olmak vb gibi) dolayı uygulanan şiddet tipleri olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Ekonomik şiddetin önemli görünüşlerinden biri de doğaya yönelik yıkımdır. Bunun temelinde aşırı ve amaçsız tüketim, ne koşulda olursa olsun tüketim yatar. Bugüne kadar yaşanan üretim pratiği, teknoloji, doğal kaynakların ölçsüz biçimde tüketilmesine dayanmaktadır. Bunun sonucu, doğal kaynakların geri döndürülemez biçimde tüketimi, diğer bir deyişle doğa dolayısıyla insanlığa bütünsel olarak uygulanan şiddetin ortaya çıkışıdır.

Kapitalizmin önemli kurumlarından biri piyasadır. Egemen görüş tarafından toplumsal kaynakların en verimli şekilde dağıtılabilmesinin tek şartı olarak görülen piyasa, işleyişi itibarıyla hem büyük bir israf mekanizması hem de kurumları itibarıyla eşitsizlik üreten bir mekanizmadır. Piyasada varolan aktörlerin eşdeğer güce olmaması rekabetin örgütlenmiş zor olarak ortaya çıkması anlamına gelmektedir. Bunun sonucu görünüşleri, iflaslar, rüşvet, tehdit vb., gibi olguların ortaya çıkışı, diğer bir deyişle mafya ahlakının egemen olmasıdır.

Uluslararası düzene baktığımızda rekabetin ticari standartlarını koyan DTÖ, finansal standartlarını oluşturan IMF ve sosyal standartlarını belirleyen Dünya Bankası gibi uluslararası kurumlardır. Standartların belirlenme sürecinde ise bu rekabetin öznelinden biri olarak çokuluslu şirketlerin çıkarları esas alınmaktadır. Küresel şirketlerin günümüzde ulaştığı güç olağanüstü boyutlardadır. Bu güç birikimi zor kullanımlarını sınırsız hale getirmiştir. Çokuluslu şirketler güç uygularken gizli servisler, uluslararası mafya ve hükümetlerle bütünleşmiş bir şekilde hareket eder. Bu çerçevede yaklaşıldığından savaşlar da küresel rekabetin görünümünden biri olarak değerlendirilebilir.

İçinde bulunduğumuz sistemin temel görünüşlerinden biri olan şiddeti engellemek, bütünsel bir mücadele gerektirir. Bu mücadelenin küresel düzeyde örgütlenmesi kaçınılmazdır. Ancak mücadelenin başarıya ulaşması yerel örgütlenmeler ve müdahalelerle mümkündür. Yerel düzeyde oluşturulacak alternatif toplumun nüveleri, gerçekleştirilebilir bir toplum projesi oluşturmak açısından son derece önemli bir adım ve deneyim olarak görülmelidir. Öte yandan, çeşitli toplumsal kurumlar karşısında, "egemen toplumsal değerler" bakımından farklı sayıldığı için ekonomik şiddete maruz kalan bireyi korumak amacıyla, her bireye temel toplumsal ihtiyaçlarını karşılayabileceği düzeyde bir "sosyal ücret" ödenmesi gereklidir.

Ekolojik Mimari ve Enerji Mimarisi Semineri

Basit, Yerli, Doğal

Fransa ve Fas'ta çalışmalarını sürdüren yeşil mimar Lorenzo Robles ile Bursa'nın Ürünlü köyünde yaşayan mimar Çelik Erengöz'ün katılımıyla düzenlenen "Ekolojik Mimari ve Enerji Mimarisi Semineri" 5 Mart 2005 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi.

Roles sunumunun başında günümüz yapılarının beton egemenliği altında kaldığını, insanların tek tipleştirilmiş, blok blok yüksek apartman dairelerinde yaşamaya zorlandığını, böylelikle sağlıksız yaşam tarzlarının ortaya çıktığını, depremler nedeniyle oldukça fazla sayıda insanın beton binaların altında kalarak hayatlarını kaybettiklerini ve alternatif arayışlara yönelmenin artık bir gereklilik olduğunu vurguladı.

Ekolojik mimarinin bir yaklaşım biçimi olduğunu belirten Robles, bir grup elite hitap eden bir mimari stil değil, geniş kitlelerin ulaşabileceği nitelikli bir alternatif olabileceğini vurgulayarak, Fas'ın yarı çöl ikliminin hüküm sürdüğü bir bölgede yürüttüğü çalışmalardan örnekler verdi. Binaların basit teknikler ve insan gücü kullanılarak, yakın çevreden toplanan doğal malzemelerle inşa edilmesinin, hem ekonomik, hem sağlıklı, hem de ekolojik olduğunu belirten Robles, bu uygulamaların özellikle kırsal alanda beton uygarlığına karşı bir tercih olacağını vurguladı.

Zorlu hallerde % 10'u geçmeyecek beton kullanımına izin verilebileceğini söyleyen Robles, Fas'ta yürüttüğü çalışmalarda, kireç harcı ile örülmüş taş duvarlardan oluşan bir temel yapısı üzerine, toprak ve saman karışımı kerpiç tuğlalar ve yine daha ince bir toprak ve saman karışımı bir sıva kullanılarak doğal hatları bozmayan bir mimari anlayışla binaları gerçekleştirdiklerini dile getirdi. 4 kişilik bir ekibin, bir haftalık çalışması ile bir katlık bir evi bu şekilde bitirebileceğini ifade eden Robles, ekolojik mimari anlayışının yerel istihdam sağlayıcı etkilerinin de olabileceğini vurguladı.

Günümüzde beton kullanılmadan sağlam bir binanın inşa edilebileceğine, inşaat işçilerinin bile inanmadıklarını söyleyen Robles, yerel olanaklara göre taş, ahşap ve topraktan elde edilmiş malzemelerin çeşitli oranlarda kombine edilebileceğini, böylelikle depreme karşı esneklik özelliğinin de elde edilebileceğini ifade etti.

Çelik Erengöz ise, sunumunun başında kendi yaşadığı köy evinden görünümüne sunduktan sonra, dünyanın enerji darboğazı, açlık ve çevre kirliliği gibi insan eliyle oluşturulmuş sorunlara sahip olduğunu ve Türkiye'nin bir enerji cenneti olmasına rağmen kendisine dayatılan politikalar nedeniyle yanlış tercihlere soyundurulduğunu vurguladı. Gönüllüler olarak bir araya gelerek bu sorunlara çare olabilmek amacıyla "çağdaş tarım köyü" adında bir proje geliştirdiklerini dile getiren Erengöz, bir yerleşim alanına üç tarım alanı olarak tasarlanan projenin ortak bir üretim ve tüketim biçimini öngördüğünü, bahçe duvarlarını ortadan kaldıran bir anlayışı gündeme getirdiğini ifade etti. Binalarda tasarlanan güneş enerjisi kolektörleri, otopark alanı gibi unsurları eleştirilere konu olan projenin Bursa'da bir devlet yada şahıs arazisi üzerinde kurulması planlandığı ifade edildi.

Sağlığın Gaspı

Sağlık sektöründe beceriksiz devir, kaos getirdi...

AKP hükümeti, SSK sağlık kuruluşlarını yangından mal kaçırmaya Sağlık Bakanlığı'na devrederek, zaten kırılgan olan kamu sağlık hizmetlerine ve sosyal devlet anlayışına büyük bir darbe vurdu.

Tüm sağlık kuruluşlarının % 10'unu kapsamına rağmen, sağlık hizmetlerinin yaklaşık % 35'ini oluşturan SSK sağlık kuruluşlarının devredilmesiyle, sağlık sektöründe piyasa ekonomisine geçişin kapıları ardına kadar açıldı.

Aile hekimliği sistemini oluşturmadan atılan bu adımla, sağlık sorunları karşısında toplum, piyasanın insafına bırakılmış oldu. Özellikle ciddi sağlık sorunlarıyla karşılaşan hastalar, sağlık hizmetlerinin sağlık kuruluşlarına faturalandırılması amacıyla kurulan bürokratik işlemler duvarının altında ezilmeye başladılar. Yakında artacak tedavi katkı payları nedeniyle ekonomik olarak da ezilmeye başlayacaklar.

Her fırsatta kamu hastanelerini kötüleyen, hekimlerin muayenelerindeki yolsuzlukları gündeme getiren, son olarak da hekimlere "iğne olmayacağını" açıklayan Başbakan Erdoğan, kaosun vahametini göremediği gibi, Sağlık Bakanlığı hastanelerini kat kat yada tümünden özel sektöre pazarlamaya kalkarak, sağlık sektöründeki niyetini de açığa vurdu; Özelleştirme

Dünyanın neresine giderseniz gidin değişmeyecek olan, kamuoyunun önümüzdeki aylarda derinden hissedeceği yalın gerçek ise şu; sağlıkta özelleştirme = artan maliyetler

Peki bu maliyetleri kim ödeyecek? Yeniden hazırlanan ve kökleri darbe anayasasına dayanan genel sağlık sigortası yasa taslağı aslında bunu açıkça gösteriyor; gelir vergilerinin de temel direği olan, ücretli çalışanlar.

Peki ödeyemeyen ne olacak? İşte başka bir yalın gerçek; Paran kadar eğitim, Paran kadar güvenlik, paran kadar adalet ve nihayet **paran kadar sağlık!**

Maliyetlerin ötesinde, sağlık sektörünü piyasa mantığına bırakmak, teknoloji ve tedavi yoğun sağlık hizmetini doğurur ki, bu da Ivan Illich'in tanımlamasıyla "sağlığın gaspı"ndan başka bir şey değil. Artık sağlıklı değil, hastalıklı bir yaşam sizi bekliyor demektir. Serbest piyasanın egemen olduğu bir sağlık sektöründe, sağlık değil hastalık üretmek yaşayabilir şirketler çünkü.

Öyle görünüyor ki, AKP hükümeti de sermaye çıkarları doğrultusunda görevini yerine getiren hükümetler kervanında yerini aldı. Tıpkı, sandığa gömülen hükümetler kervanındaki yerini alacağı gibi.

Ödeyemez, Ölürsün

9000 gün prim, 68 yaşında emeklilik

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan sosyal güvenlik "reformu" yasa taslakları kamuoyunun gündeminde.

AB'ne tam üyelik müzakereleri için tarih verilen 17 Aralık'ta açıklanan taslaklar içerdikleri hükümler göz önüne alınırsa Yaşar Okuyan döneminde çıkarılan ve çalışanlarca "mezarda emeklilik" yasalarnı mumla aratacak nitelikte.

Emekli olabilmek için kadınlarda 58, Erkeklerde 60 yaşını doldurmayı ve en az 9000 gün prim ödeme şartını getiren yasa taslakları, kademeli geçişle 2075 yılında kadın ve erkekler için 68 yaşında emekliliği gündeme getiriyor.

Malullük koşullarında da sınırlamalar getiren taslaklar, malullük aylığı için de en az 3600 gün prim ödeme yi öngörüyor.

Emekli aylığı bağlanmasında, prime esas kazancın belirli bir yüzdesinin ödenmesini içeren düzenlemeler, sağlık sigorta sistemini de "Genel Sağlık Sigortası" kapsamında tek elde toplayıp, emeklilik sigorta sisteminden ayırıyor.

Tüm bu düzenlemelerin gerekçesi olarak, sosyal güvenlik sisteminin açık veren finansal yapısı gösteriliyor. Sonuçta sosyal güvenlik alanında sosyal devlet uygulamalarının temeli olan gelirin yeniden dağıtım anlayışından, serbest piyasa ekonomisinin "ödersen, gidersin" anlayışına geçiliyor. Oysa bırakın sosyal ve kültürel farklılıkların yansımalarını, sadece gelir dağılım bozukluğu bile emeği ile çalışanların "ödeyemez, ölürsün" ile karşı karşıya kalacağını açık göstergesi.

Hükümetin bu düzenlemeleri, çalışanları ücretli köleliğe mahkum edecektir.

Sosyal güvenlik sisteminin açık vermesi, çalışanların karar düzeneklerinden uzak tutulmasının, yıllar boyunca sosyal güvenlik kaynaklarının hükümetlere yakın sermaye yada çıkar gruplarına peşkeş çekilmesinin, populist politikaların ve yönetim beceriksizliğinin sonucudur.

Sosyal güvenlik sisteminin sağlıklı işlemesi için bir şey yapacaksanız, önce çalışanların karar düzeneklerinde ağırlıklı olarak yer almasını sağlayın, 350 YTL'lik asgari utancı düzeltin.